

Verzender
Administratief Centrum Kruidtuin - Finance
Tower
Kruidtuinlaan 50 bus 1, 1000 Brussel
Hoge Raad voor vrijwilligers

Mevrouw Maggie DE BLOCK

Minister van Sociale Zaken

Uw mail
Uw kenmerk:
Ons kenmerk:
Datum:

Betreft: Advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) op het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers en van andere wettelijke bepalingen inzake vrijwilligerswerk.

Geachte Mevrouw de Minister,

Wij hebben uw vraag om advies met betrekking tot het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers goed ontvangen.

In de eerste plaats wenst de HRV U bijzonder hartelijk te danken voor de interesse die U heeft betoond voor de vragen en de verzuchtingen van de vele vrijwilligers en van de organisaties die vrijwilligers inzetten. De voorgestelde wijzigingen zijn ontegensprekelijk een eerste en belangrijke stap in het verbeteren en verfijnen van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers (hierna vrijwilligerswet genoemd).

Toch willen wij U nog een aantal aanpassingen en aanvullingen voorstellen die de werking en toepasbaarheid van deze wet nog verder kunnen optimaliseren.

Hieronder vindt U, per artikel, de amendementen die de Raad wenst aan te brengen aan het voorliggende wetsontwerp.

1) artikel 3: de wijziging van artikel 4 van de vrijwilligerswet

De toevoeging (zowel in het Nederlands als in het Frans) over de rechtvaardigingsgronden met betrekking tot het beroepsgeheim zorgt voor onduidelijkheid en zou kunnen leiden tot interpretatieproblemen.

Daarom stellen wij voor om artikel 3, 2° e) te vervangen door:

in het Nederlands:

"Art. 4. In artikel 4 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 19 juli 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

« het feit dat de vrijwilliger is gehouden tot een discretieplicht en, in voorkomend geval, tot het beroepsgeheim bedoeld in artikelen 458 en 458bis van het Strafwetboek. »

in het Frans:

« du fait que le volontaire est tenu à un devoir de discrétion et, le cas échéant, au secret professionnel visé aux articles 458 et 458bis du Code pénal. ».

2) Artikel 5: de wijziging van artikel 10 van de vrijwilligerswet

- de voorgestelde wijziging van het derde lid van artikel 10 van de vrijwilligerswet bevat twee woorden teveel in het Nederlands ("van kosten"). In het laatste lid van artikel 10 zouden in het Frans de woorden "indemnités forfaitaires " moeten vervangen worden door de woorden "défraiements forfaitaires ";
- voor de leesbaarheid en de duidelijkheid omtrent de terugbetaling van de reële vervoerskosten van maximaal 2000 km en de combinatie met de forfaitaire kostenvergoedingen, is het aangewezen om het derde en vierde lid samen te voegen.

Daarom stellen wij voor om artikel 5 van het voorontwerp te vervangen als volgt:

in het Nederlands:

« Art. 10. Het onbezoldigd karakter van het vrijwilligerswerk belet niet dat de door de vrijwilliger voor de organisatie gemaakte kosten door de organisatie worden terugbetaald. De realiteit en de omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen kostenvergoedingen niet meer bedraagt dan 24,79 euro per dag en 991,57 euro per jaar. Deze bedragen zijn gekoppeld aan de spilindex 103,14 (basis 1996 = 100) en variëren zoals bepaald bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijsen worden gekoppeld.

Bedraagt het totaal van de door de vrijwilliger van een of meerdere organisatie(s) ontvangen terugbetalingen meer dan de in het eerste lid bedoelde bedragen, dan kunnen deze enkel als een kostenvergoeding van door de vrijwilliger voor de organisatie(s) gemaakte kosten worden beschouwd, indien de realiteit en het bedrag van deze kosten kunnen aangetoond worden aan de hand van bewijskrachtige documenten. Het bedrag van de kosten mag worden vastgesteld overeenkomstig het koninklijk besluit van 26 maart 1965 houdende de algemene regeling van de vergoedingen en toelagen van alle aard toegekend aan het personeel van de federale overheidsdiensten

De forfaitaire en reële kostenvergoedingen mogen in hoofde van de vrijwilliger niet gecombineerd worden.

Een combinatie van de forfaitaire kostenvergoeding met de kostenvergoeding van de reële vervoerskosten is echter mogelijk voor maximaal 2000 kilometer per jaar per vrijwilliger. Wat betreft het gebruik van de eigen wagen, worden deze reële vervoerskosten vastgesteld overeenkomstig artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende de algemene regeling inzake reiskosten. De reële vervoerskosten door het gebruik van de eigen fiets worden vastgesteld overeenkomstig artikel 19, § 2, 16° van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders. Het totaal uitgekeerd jaarlijks bedrag ter vergoeding van het gebruik van openbaar vervoer, de eigen wagen of fiets

mag maximaal 2000 maal de kilometervergoeding bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende algemene regeling inzake reiskosten bedragen.

De geschenken, zoals bepaald in artikel 19, § 2, 14° van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, worden niet in aanmerking genomen voor het bepalen van de forfaitaire en de reële kostenvergoedingen voor de vrijwilligers. ».

in het Frans:

« Art. 10. Le caractère non rémunéré du volontariat n'empêche pas que le volontaire puisse être défrayé par l'organisation des frais qu'il a supportés pour celle-ci. Le volontaire n'est pas tenu de prouver la réalité et le montant de ces frais, pour autant que le montant total des défraiements perçus n'excède pas 24,79 euros par jour et 991,57 euros par an. Ces montants sont liés à l'indice pivot 103,14 (base 1996 = 100) et varient comme prévu par la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants.

Si le montant total des défraiements que le volontaire a perçus d'une ou de plusieurs organisations excède les montants visés à l'alinéa 1er, ces défraiements ne peuvent être considérés comme un remboursement des frais supportés par le volontaire pour l'organisation ou pour les organisations que si la réalité et le montant de ces frais peuvent être justifiés au moyen de documents probants. Le montant des frais peut être fixé conformément à l'arrêté royal du 26 mars 1965 portant réglementation générale des indemnités et allocations de toute nature accordées au personnel des services publics fédéraux.

Dans le chef du volontaire, il est interdit de combiner le défraiement forfaitaire et celui des frais réels.

Il est toutefois possible de combiner le défraiement forfaitaire et le remboursement des frais réels de déplacement pour maximum 2000 kilomètres par an par volontaire. En ce qui concerne l'utilisation d'une voiture personnelle, ces frais réels de déplacement sont fixés conformément aux dispositions de l'article 13 de l'arrêté royal du 18 janvier 1965 portant réglementation générale en matière de frais de parcours. Les frais réels de déplacement liés à l'utilisation d'une bicyclette personnelle, sont fixés conformément aux dispositions de l'article 19, § 2, 16° de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs. Le montant maximum qui peut être alloué annuellement par volontaire pour l'utilisation du transport en commun, la voiture ou bicyclette personnelle, ne peut dépasser 2000 fois l'indemnité kilométrique fixée à l'article 13 de l'arrêté royal du 18 janvier 1965 portant réglementation générale en matière de frais de parcours.

Les cadeaux, tels que définis à l'article 19, § 2, 14° de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, ne sont pas pris en considération pour déterminer les défraiements forfaitaires et réels pour les volontaires. ».

Daarnaast wensen wij ook nog een aantal aanpassingen die niet zijn vermeld in het voorliggende voorontwerp van wet:

a) De wijziging van artikel 13 van de vrijwilligerswet

Sinds vele jaren pleit de HRV voor de afschaffing van de verplichting van de aangifte van kandidaat-vrijwilligers van hun activiteiten aan de RVA. Heel wat werklozen worden afgeschrikt door deze meldingsplicht, alhoewel uit de praktijk blijkt dat de vrees voor de niet-beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt ongegrond is.

Daarom stellen we voor om artikel 13 van de vrijwilligerswet te vervangen door:

in het Nederlands:

« Een uitkeringsgerechtigde werkloze kan vrijwilligerswerk verrichten met behoud van zijn uitkeringen, voor zover hij beantwoordt aan de verplichtingen verbonden aan zijn statuut. »

in het Frans:

« Un chômeur indemnisé peut exercer un volontariat en conservant ses allocations, pour autant qu'il réponde aux obligations liées à son statut. »

Daarnaast zou ook artikel 45 bis van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering moeten worden vervangen als volgt:

in het Nederlands:

« Een uitkeringsgerechtigde werkloze kan, in afwijking van artikelen 44, 45 en 46, een vrijwillige activiteit uitoefenen met behoud van de uitkeringen in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers. »

in het Frans:

« Un chômeur indemnisé peut, par dérogation aux articles 44, 45 et 46, exercer une activité volontaire avec maintien des allocations au sens de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires. »

b) De wijziging van artikel 9/1 van de vrijwilligerswet

Artikel 9/1 van de wet bepaalt dat de uitvoering van vrijwilligerswerk geen enkel recht toekent voor wat betreft een verblijfsvergunning of een toelating op Belgisch grondgebied. De HRV stelt vast dat deze formulering is gebruikt om de kortstondige toegang tot het grondgebied te verbieden. Artikel 9/1 van de wet heeft immers aanleiding gegeven tot een enge interpretatie door de Dienst Vreemdelingenzaken, waarbij de toegang voor jonge vreemdelingen tot uitwisselingsprogramma's in België soms zeer complex wordt.

Daarom stellen we voor dat in artikel 9/1 van de vrijwilligerswet de volgende woorden worden geschrapt:

in het Nederlands:

"en vormt geen basis voor een machtiging of toelating tot verblijf in het kader van diezelfde wet"

in het Frans:

« et ne confère aucun droit à être autorisé ou admis à séjourner dans le cadre de cette même loi »

c) De schrapping van artikel 21/2 van de vrijwilligerswet

Hiervoor verwijzen we naar ons advies naar aanleiding van het 10-jarig bestaan van de vrijwilligerswet (pagina 25-26). De Raad is van mening dat Fedasil, een agentschap dat instaat voor opvang, de rol noch de bevoegdheid heeft om uiteindelijk te bepalen of een activiteit al dan niet vrijwilligerswerk is.

Daarom stellen we voor dat artikel 21/2 van de vrijwilligerswet wordt geschrapt.

d) De aanpassing van artikel 21 van de vrijwilligerswet

Voor de coherentie van de andere bepalingen in de vrijwilligerswet, moet in dit artikel het woord "vergoeding" (in het NL) en het woord "indemnité" (in het FR) worden vervangen door respectievelijk het woord "kostenvergoeding" (in het NL) en het woord "défraiement" (in het FR).

Daarom stellen we voor om artikel 21 van de vrijwilligerswet te vervangen door:

in het Nederlands:

"Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde kostenvergoeding, verenigbaar met het recht op de gewaarborgde gezinsbijslag."

in het Frans:

"Aux conditions et selon les modalités fixées par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres, l'exercice d'un volontariat et la perception d'un défraiement visé à l'article 10, sont compatibles avec le droit aux prestations familiales garanties".

e) De aanpassingen aan de bepalingen in de vrijwilligerswet die betrekking hebben op de gezinsbijslag

Famifed, het federaal agentschap voor de kinderbijslag, heeft de Raad ook een aantal voorstellen doorgestuurd die betrekking hebben op de gezinsbijslag.

Deze overheidsdienst heeft voorgesteld om de volgende twee artikelen toe te voegen:

in het Nederlands:

« In artikel 62, § 6, van de Algemene kinderbijslagwet (AKBW) van 19 december 1939, ingevoegd bij de wet van 3 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 4 april 2014, wordt het woord «vergoedingen» vervangen door het woord « terugbetalingen».

"In artikel 1, tweede lid, van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag, ingevoegd bij de wet van 3 juli 2005, worden de woorden « een vergoeding geniet als bedoeld » vervangen door de woorden « terugbetalingen geniet als bedoeld".

in het Frans:

A l'article 62, § 6, de la loi générale relative aux allocations familiales (LGAF) du 19 décembre 1939, inséré par la loi du 3 juillet 2005 et modifié par la loi du 4 avril 2014, le mot «indemnités» est remplacé par le mot« défraiements» et le mot «considérées» est remplacé par le mot «considérés».

A l'article 1er, alinéa 2, de la loi du 20 juillet 1971 instituant des prestations familiales garanties, inséré par la loi du 3 juillet 2005, les mots «d'une indemnité visée» sont remplacés par les mots «des défraiements visés».

De Raad wenst U, Mevrouw de Minister, en haar diensten nogmaals te danken voor het vele administratieve en juridische werk dat werd verricht in het kader van dit voorontwerp van wet.

Mocht U nog verdere verduidelijkingen wensen, dan staan wij uiteraard tot uw beschikking.

Met de meeste hoogachting,

Voor de Raad,

De Voorzitter,

Philippe ANDRIANNE